

Norske tilsynsmyndigheter

Nedenfor følger en oversikt over myndigheter med ansvar for tilsyn med varer i Norge.

1. **Arbeidstilsynet** (www.arbeidstilsynet.no)

Arbeidstilsynet fører tilsyn med arbeidsmiljøloven på land og er underlagt Arbeids- og sosialdepartementet. Ansvarer omfatter blant annet tilsyn med bestemmelsene i arbeidsmiljøloven § 3-2 fjerde ledd, § 5-4 og § 5-5, samt forskrift om utforming, konstruksjon av personlig verneutstyr, forskrift om maskiner, forskrift om klassifisering og merking mv. av farlige kjemikalier, forskrift om helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier.

2. **Direktoratet for byggkvalitet** (www.dibk.no)

Direktoratet for byggkvalitet er underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet og er ansvarlig for å føre tilsyn med byggevarer, heis og enkelte løfteinnretninger. Kravene er gjennomført i forskrift om omsetning og dokumentasjon av produkter til byggverk (byggevareforskriften) og forskrift om omsetning og dokumentasjon av heiser og sikkerhetskomponenter for heiser (heisforskriften). Direktoratet har gjennom disse forskriftene ansvaret for å følge opp byggevareforordningen (forordning (EU) nr. 305/2011), heisdirektivet (direktiv 2014/33/EU) og enkelte løfteinnretninger etter maskindirektivet (direktiv 2006/42/EF).

3. **Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap** (www.dsb.no)

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er underlagt Justis- og beredskapsdepartementet. Direktoratet er fagmyndighet på områdene brann- og elsikkerhet, håndtering av brannfarlig, eksplosjonsfarlig, trykkutsatt og reaksjonsfarlige stoff, landtransport av farlig gods og sikkerhet ved produkter og forbrukertjenester. DSB fører tilsyn etter brann- og eksplosjonsvernloven, el-tilsynsloven og produktkontrollloven.

4. **Forbrukertilsynet** (www.forbrukertilsynet.no)

Forbrukertilsynet er et tilsyn underlagt Barne- og likestillingsdepartementet, som fører tilsyn med lov om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven). Forbrukertilsynet fører også tilsyn med forskrift av 25. oktober 2012 nr. 990 om innlemmelse av forordning (EU) nr. 1007/2011 om tekstilfibernavn og tilknyttet etikettering av tekstilprodukters fibersammensetning. Produkter som omfattes av forskriften skal bl.a. være forsynt med opplysninger om fiberinnhold. Forbrukertilsynet fører også tilsyn med forskrift om vedlikeholdsmerking av tekstilprodukter, samt forskrift om merking av fottøy og forskrift om krystallglass.

5. **Helsedirektoratet** (www.helsedir.no)

Helsedirektoratet er underlagt Helse- og omsorgsdepartementet og er blant annet fag- og tilsynsmyndighet for tobakks- og nikotinprodukter. De fører i dag tilsyn med produktkravene i tobakksskadeloven med forskrifter og vil få en rekke nye tilsynsoppgaver som følge av innlemmelsen av tobakksdirektiv 2014/40/EU, herunder tilsyn med nye produkt- og merkekrav, rapporteringsforpliktelser og nytt sporingssystem og sikkerhetsmerke som skal

motvirke ulovlig handel med tobakk. HelseDirektoratet samarbeider i sitt tilsyn med Legemiddelverket og tollvesenet.

6. **Justervesenet** (www.justervesenet.no)

Justervesenet er et direktorat for måleteknikk underlagt Nærings- og fiskeridepartementet og er ansvarlig for nasjonale normaler for målenheter, tilsyn av måleredskaper som brukes ved økonomiske oppgjør m.m. samt bistand innen kvalitetssikring og måleteknikk. Justervesenet har også det forvaltningsmessige ansvaret for regelverket innen måleteknikk.

Tilsynsoppgavene baseres blant annet på direktiv 2004/22/EF om måleinstrumenter og direktiv 2009/23/EF om ikke-automatiske vekter.

7. **Mattilsynet** (www.mattilsynet.no)

Mattilsynet har ansvar for tilsyn med etterlevelse av regelverket for mattrygghet, plante-, fiske- og landdyrhelse, velferd hos fisk og landdyr og kvalitet og forbrukerhensyn i matproduksjonskjeden. Mattilsynet fører også tilsyn med kosmetikk og kroppspfleieprodukter, dyrehelsepersonell og omsetning av reseptfrie legemidler utenfor apotek. Mattilsynet er underlagt Landbruks- og matdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet, og skal følge opp matloven, dyrevelferdsloven, kosmetikkloven, dyrehelsepersonelloven, planteforedlerloven og husdyravlsloven.

8. **Miljødirektoratet** (www.miljodirektoratet.no)

Miljødirektoratet er et direktorat underlagt Klima- og miljøverndepartementet. Direktoratet har et særlig ansvar for forurensning av hav og vann, helse- og miljøfarlige kjemikalier, avfall og gjenvinning, klimaendringer, luftforurensning og støy. Direktoratet har ansvaret for å følge opp forurensningsloven, produktkontrollloven og klimakvotelloven. Direktoratet fører tilsyn med flere varegrupper, ofte i samarbeid med andre tilsynsmyndigheter.

9. **Nasjonal kommunikasjonsmyndighet** (www.nkom.no)

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) fører tilsyn med post- og telekommunikasjonssektoren og er for postsaker underlagt Samferdselsdepartementet, mens saker vedrørende elektronisk kommunikasjon (telekommunikasjon) er underlagt Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Innenfor varesektoren fører etaten tilsyn med elektronisk kommunikasjonsutstyr. Tilsynet omfatter krav til elektromagnetisk kompatibilitet (EMC), effektiv bruk av frekvensspektrum, helse og sikkerhet for brukeren og tilgang til visse nødtjenester. Kravene er hjemlet i ekomloven og tilhørende forskrift som gjennomfører radioutstyrsdirektivet (2014/53/EU) i norsk rett, og forskrifter som setter krav som følger av EMC-direktivet (2014/30/EU), lavspenningsdirektivet (2014/35/EU) og deler av skipsutstyrsdirektivet (2014/90/EU).

10. **Norges vassdrags- og energidirektorat** (www.nve.no)

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er underlagt Olje- og energidepartementet og har ansvar for å forvalte Norges vann- og energiresurser. Direktoratet skal bidra til en effektiv energibruk og er i den forbindelse ansvarlig for å drive tilsyn med at energirelaterte produkter oppfyller kravene i økodesigndirektivet (2009/125/EF) og at de er riktig merket etter energimerkedirektivet (2010/30/EU).

11. Petroleumstilsynet (www.petroleumstilsynet.no)

Petroleumstilsynet har myndighetsansvar for sikkerhet, beredskap og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen og på visse petroleumsanlegg på land. Etaten er underlagt Arbeids- og sosialdepartementet. Petroleumstilsynet fører tilsyn etter petroleumsløven, brann- og eksplosjonsvernloven, el-tilsynsloven og arbeidsmiljøloven samt underliggende forskrifter. Flere varegrupper faller inn under Petroleumstilsynets ansvarsområde, bl.a. maskiner, produkter for anvendelse i eksplosjonsfarlig område, elektrisk utstyr, trykkpåkjent utstyr og klassifisering og merking av kjemikalier.

12. Sjøfartsdirektoratet (www.sjofartsdir.no)

Sjøfartsdirektoratet er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljøverndepartementet. Etaten arbeider med sjøsikkerhet, miljø, arbeidsmiljø og arbeidsrett, kompetanse, sjøvett og fritidsfartøy og har ansvar for sikkerhet for liv, helse, fartøy og miljø til sjøs. Sjøfartsdirektoratet er ansvarlig for å føre tilsyn med fritidsbåter regulert i direktiv 94/25/EF.

13. Statens jernbanetilsyn (www.sjt.no)

Statens jernbanetilsyn er et forvaltningsorgan underlagt Samferdselsdepartementet. Statens jernbanetilsyn har hovedansvaret for tilsyn med norsk jernbane, herunder tunnelbane, sporvei og forstadsbane, tau- og kabelbaner og park- og tivolianlegg.

14. Direktoratet for medisinske produkter (www.dmp.no)

Direktoratet for medisinske produkter (DMP) er underlagt Helse- og omsorgsdepartementet og er blant annet fag- og tilsynsmyndighet for medisinsk utstyr. DMP fører tilsyn med medisinsk utstyr på markedet i Norge og med produsenter av all type medisinsk utstyr. DMP har også tilsynsoppgaver knyttet til sin rolle som ansvarlig myndighet for registrering av e-sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, etter tobakksdirektiv 2014/40/EU innlemmes i EØS-avtalen i 2022.

15. Statens vegvesen (www.vegvesen.no)

Statens vegvesen er underlagt Samferdselsdepartementet og har ansvar for godkjenning og tilsyn med kjøretøy og deler/utstyr til disse.